

Показники змагальної діяльності висококваліфікованих гравців у футзалі

*Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський)*

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень. Футзал – спортивна гра, яка швидко прогресує. Із кожним роком вона стає все популярнішою. Регулярно проводяться чемпіонати світу та Європи, клубні кубки Європи й ін. На Україні футзал – також доволі популярний і розвинутий вид спорту. Про це свідчить як постійна участь у фінальній частині збірної України на європейських і світових чемпіонатах, так і проведення регулярних змагань різного рівня в державі.

Виходячи з вищенаведеного, ця гра на Україні розвивається, що спонукає до розробки науково-методичних підходів щодо управління підготовкою гравців у футзалі. Одним з основних шляхів управління є обстеження й розробка методики для вдосконалення змагальної діяльності. Проблемою обстеження змагальної діяльності у футболі займалися В. М. Костюкевич [6], Г. А. Лісенчук [7], В. М. Шамардін [9], у баскетболі – С. Зашук [4], у волейболі – Г. Коробейников, Ю. Радченко [5]. Однак у футзалі обстеження змагальної діяльності на сьогодні практично не проводили, що дає змогу зазначену проблему вважати достатньо актуальною.

Викладене вище спонукало до визначення мети нашого дослідження й постановки завдань для її розв'язання.

Завдання дослідження – визначити структуру змагальної діяльності збірної команди України та проаналізувати техніко-тактичні дії гравців збірної команди України.

У процесі дослідження використовували педагогічні та математико-статистичні методи. За напрямом робота носила констатувальний характер.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Еталоном спортивної майстерності на Україні є гравці національної збірної. Тому обрано проведення дослідження змагальної діяльності під час виступу нашої команди на чемпіонаті Європи 2012 р. в Хорватії. Збірна України провела три поєдинки: на груповому етапі зустрілася зі збірними Словенії та Іспанії, в ¼ фіналу – із господарями – Хорватією (Словенія – Україна 3:6; Іспанія – Україна 4:1; Хорватія – Україна 1:1 (пен. 3:1)).

Сама структура дослідження складалася з трьох етапів. На першому етапі, переглядаючи відеозапис гри, фіксували кількісні та якісні показники виконання технічних елементів гравцями команди через запис їх на диктофон [6;7]. До технічних елементів ми віднесли зупинки м'яча, передачу м'яча (утримувальні, розвивальні, загострювальні), ведення м'яча, обведення суперника, відбір м'яча, перехоплення м'яча й удари у ворота. Крім цього, передачі та зупинки м'яча ми розділили на режими координаційної складності:

- перший режим координаційної складності (1-й РКС) – технічний елемент виконується на місці або на зручній швидкості пересування;
- 2-й РКС – технічний елемент виконується в русі з обмеженням у просторі та часі;
- 3-й РКС – технічний елемент виконується в боротьбі із суперником [8].

На другому етапі йшло розшифрування, тобто перенесення звукових символів із диктофона в протокол обліку технічних елементів. Третій, завершальний, етап носив суто математичний характер, де відбувалось обчислення показників змагальної діяльності.

Проаналізовано кожну з трьох ігор, яку провела наша збірна на чемпіонаті Європи (табл. 1). У грі Хорватія–Україна фіксували технічні елементи тільки основного часу. Із цієї таблиці можна зробити висновок, що в кожній грі показники ТТД (техніко-тактичних дій) різняться. Так, у грі зі словенцями здійснено 811 ТТД, з іспанцями – 953 ТТД, із хорватами – 1054 ТТД.

Показники змагальної діяльності збірної команди України з футзалу в кожній грі на чемпіонаті Європи 2012 р.

Технічні елементи	Режим координ. складності	I тайм			II тайм			Усього за гру			
		Словенія	Іспанія	Хорватія	Словенія	Іспанія	Хорватія	Словенія	Іспанія	Хорватія	
Зупинки	1 РКС	35/0	62/0	114/0	78/0	149/0	92/0	113/0	211/0	206/0	
	2 РКС	24/0	31/2	34/0	39/0	36/0	46/0	63/0	67/0	80/0	
	3 РКС	29/15	21/8	23/3	30/7	24/6	23/2	59/22	45/14	46/5	
Передачі	утриму-вальні	1 РКС	17/0	23/1	45/0	40/1	47/0	40/0	57/1	70/1	85/0
		2 РКС	22/1	26/0	33/0	25/0	34/0	34/0	47/1	60/0	77/0
		3 РКС	11/0	13/2	21/0	22/0	19/1	14/0	33/0	32/3	35/0
	розви-вальні	1 РКС	22/0	54/1	61/0	44/0	94/0	56/0	66/0	148/1	117/0
		2 РКС	37/7	33/6	44/4	32/2	33/5	56/6	69/9	66/11	100/10
		3 РКС	25/11	23/7	23/9	20/8	19/5	33/13	45/19	42/12	56/22
	загост-рені	1 РКС	1/0	1/1	1/0	5/1	3/2	7/3	6/1	4/3	8/3
		2 РКС	3/1	5/1	6/3	10/5	11/6	6/3	13/6	16/7	12/6
		3 РКС	5/1	3/2	7/3	6/2	3/2	6/3	11/3	6/4	13/6
Ведення м'яча		22/1	35/6	42/4	61/2	51/0	54/0	83/3	86/6	96/4	
Обведення суперника		6/5	3/1	12/5	13/5	3/1	10/4	19/10	6/2	22/9	
Відбір м'яча		11/6	6/1	12/1	13/4	6/1	13/2	24/10	12/2	25/3	
Перехоплення м'яча		37/16	40/21	19/8	38/11	24/11	27/9	75/27	64/32	46/14	
Удари у ворота		12/5	11/4	13/6	16/4	7/1	17/6	28/9	18/5	30/12	

Таблиця 2

Зведений протокол (середні дані) техніко-тактичних дій гравців збірної України

Технічні елементи		Режим координаційної складності	I тайм			II тайм			Усього за гру		співвідношення Т. Е. до ТТД гри
			кількість Т. Е.	усього за тайм	співвідношення Т. Е. до ТТД тайму	кількість Т. Е.	усього за тайм	співвідношення Т. Е. до ТТД тайму	кількість Т. Е.	усього за тайм	
Зупинки		1 РКС	70,3/0	124,2/9,2	30,6	106,3/0	172,2/5	32,5	176,6/0	296,4/14,2	31,7
		2 РКС	29,6/0,6			40,3/0			69,6/0,6		
		3 РКС	24,3/0,6			25,6/5			49,9/13,6		
Передачі	утримувальні	1 РКС	28,3/0,3	70,3/1,2	17,3	42,3/0,3	91,6/0,6	17,3	70,6/0,6	161,9/1,8	17,3
		2 РКС	27/0,3			31/0			58/0,3		
		3 РКС	15/0,6			18,3/0,3			33,3/0,9		
	розвивальні	1 РКС	45,6/0,3	107,2/14,9	13,9	64,6/0	128,9/12,9	24,4	110,2/0,3	236,1/27,8	25,3
		2 РКС	38/5,6			40,3/4,3			78,3/9,9		
		3 РКС	23,6/9			24/8,6			47,6/17,6		
	загострювальні	1 РКС	1/0,3	10,6/3,9	36,3	5/2	19/8,9	3,6	6/2,3	29,6/12,8	3,2
		2 РКС	4,6/1,6			9/4,6			13,6/6,2		
		3 РКС	5/2			5/2,3			10/4,3		
Ведення м'яча			33/3,6	8,1		55,3/0,6	10,5		88,3/4,2	9,4	
Обведення суперника			7/3,6	1,7		8,6/3,3	1,6		15,6/6,9	1,6	
Відбір м'яча			9,6/2,6	2,4		10,6/2,3	2		20,2/4,9	2,2	
Перехоплення м'яча			32/15	7,9		29,6/10,3	5,6		61,6/25,3	6,6	
Удар у ворота			12/5	3		13,3/4,6	2,5		25,3/8,6	2,7	
ТТД			405,9			529,1			935		

Якщо проаналізувати змагальну діяльність у цілому виступу збірної команди України на чемпіонаті Європи 2012 р., то ми отримали такі результати: у середньому за гру виконано 935 ТТД, із них на перший тайм припадає 405,9 ТТД, на другий – 529,1 ТТД (табл. 2). Найбільший обсяг від усіх ТТД припадає на передачі м'яча – 427,6 (45,8 %), серед яких переважають передачі розвивального характеру – 236,1 (25,3 %), утримувальних – 161,9 (17,3 %) і загострювальних – 29,6 (3,2 %). Наступним показником серед усіх ТТД є зупинки м'яча – 296,4 (31,7 %). Найбільше зупинок виконано в 1 РКС – 176,6, в 2 РКС – 69,6 і в 3 РКС – 49,9. Усі наступні технічні елементи значно поступаються передачам і зупинкам м'яча. Так, ведення м'яча виконують 88,3 (9,4 %), перехоплень м'яча – 61,6 (6,6 %), ударів у ворота – 25,3 (2,7 %), відборів м'яча – 20,2 (2,2 %) і найменше припадає на обведення суперника – 15,6 (1,6 %).

Висновки. Структуру змагальної діяльності збірної команди України з футзалу складають передачі м'яча – 45,8 %, зупинки м'яча – 31,7 %, ведення м'яча – 9,4 %, перехоплення м'яча – 6,6 %, удари у ворота – 2,7 %, відбори м'яча – 2,2 %, обведення суперника – 1,6 %. Показники змагальної діяльності збірної команди України можуть слугувати еталоном рівня виконання ТТД у грі, а це, зі свого боку, дасть змогу більш ефективно керувати тренувальним процесом.

Перспективи подальших досліджень. Подальше дослідження цієї проблеми дасть змогу розробити модельні тренувальні завдання для вдосконалення техніко-тактичної майстерності гравців.

Список використаної літератури

1. Андреев С. Н. Мини-футбол в школе / С. Н. Андреев, Э. Г. Алиев. – М. : Сов.спорт, 2006. – 224 с.
2. Андреев С. Н. Мини-футбол : метод. пособие / С. Н. Андреев, В. С. Левин. – Липецк : ГУ РОГ “Липецкая газета”, 2004. – 496 с.
3. Бріскін Ю. Компонент результативності змагальної діяльності у веслуванні на каное / Ю. Бріскін, М. Пітин, Т. Тимчій // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2008. – № 3–4. – С. 122–124.
4. Защук С. Моделювання системи ефективності змагальної діяльності при швидкому прориві у баскетболістів високої кваліфікації / С. Защук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 2–3. – С. 11–16.
5. Коробейніков Г. Аналіз техніко-тактичних дій членів молодіжної збірної команди України на чемпіонаті світу з волейболу 2007 року / Г. Коробейніков, Ю. Радченко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 7. – С. 16–17.
6. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки / Костюкевич В. М. – Винница : Планер, 2006. – 683 с.
7. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов / Лисенчук Г. А. – Киев : Олимпийская лит., 2003. – 271 с.
8. Стасюк І. Контроль змагальної діяльності гравців у футзалі / І. Стасюк // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Т. 2. – Вип. 8. – Вінниця, 2009. – С. 137–142.
9. Шамардин В. Н. Моделирование подготовленности квалифицированных футболистов / Шамардин В. Н. – Днепропетровск : Пороги, 2002. – 201 с.
10. Якимичин І. Класифікація ударів по м'ячу у міні-футболі / І. Якимичин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2008. – № 7. – С. 16–18.

Анотації

У статті наведено результати дослідження змагальної діяльності збірної команди України на чемпіонаті Європи 2012 р. з футзалу, що проходив у Хорватії. Описано специфіку методики дослідження, визначено структуру техніко-тактичних дій висококваліфікованих гравців у футзалі, подано результати ТТД кожної гри нашої збірної в першому й другому таймах, а також показники (середні дані) змагальної діяльності національної команди України під час усього чемпіонату Європи.

Ключові слова: змагальна діяльність, техніко-тактичні дії, структура, тренувальний процес.

Иван Стасюк. Показатели соревновательной деятельности высококвалифицированных игроков в футзале. В статье представлены данные исследования соревновательной деятельности сборной команды Украины на чемпионате Европы 2012 г. по футзалу, который проходил в Хорватии. Описывается специфика методики исследования, определена структура технико-тактических действий высококвалифицированных игроков в футзале, представлены показатели ТТД каждой игры нашей сборной в первом и втором таймах, а также показатели (средние данные) соревновательной деятельности национальной команды Украины во время всего чемпионата Европы.

Ключевые слова: соревновательная деятельность, технико-тактические действия, структура, тренировочный процесс.

Ivan Stasiuk. Indicators of Competitive of Highly Qualified Players in Futsal. *The article presents data of research of competitive activity of Ukrainian team in European Futsal Championship 2012, held in Croatia. We describe specific research methodology, structure of technical and tactical moves of highly qualified players, technical and tactical sides of every game of our team during the first and second times and also average result of competitive activity of Ukrainian national team during the whole European championship is shown.*

Key words: *competitive activity, technical and tactical action, structure, training process.*